

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Факультет соціології

Кафедра соціальних структур та соціальних відносин

«31» 08 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Соціологія ринку

для студентів

галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки
спеціальність 054 «Соціологія»
освітній рівень магістр
освітня програма «Соціологія/ Sociology»
вид дисципліни вибіркова

Форма навчання	денна
Навчальний рік	20__/20__
Семестр	3
Кількість кредитів ECTS	3
Мова викладання, навчання та оцінювання	англійська
Форма заключного контролю	залік

Викладач: Набруско І.Ю.

Пролонговано: на 20__ / 20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ) «__» _____ (дато) 20__ р.

на 20__ / 20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ) «__» _____ (дато) 20__ р.

КИЇВ – 2020

Розробник(и):

Набруско І.Ю., кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри соціальних структур та соціальних відносин

ЗАТВЕРДЖЕНО

В.о. зав. кафедри соціальних структур та соціальних відносин

_____
(підпис)

Куценко О.Д.
(прізвище та ініціали)

Протокол № 16 від 20.08.2020 р.

Схвалено науково - методичною комісією факультету соціології

Протокол № 1 від 28.08.2020 р.

Голова науково-методичної комісії _____

Червінська Т.Г.

1. **Мета дисципліни** – формування уявлення про соціальні механізми ринкових відносин, про особливості поведінки соціальних суб'єктів в умовах ринку, а також про соціальні процеси ринкової економіки як відносно самостійної, специфічної підсистеми суспільного цілого.

2. **Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:**

1. *Знати* основи інституціональної соціології, економічної теорії, макро- та мікроекономіки, а також соціологічного аналізу економіки, праці, організацій, управління, менеджменту.
2. *Вміти* отримувати необхідні соціологічні дані з різноманітних інформаційних та наукових джерел.
3. *Володіти* такими базовими методами аналізу соціологічної інформації, як контент-аналіз – якісно-кількісний метод опрацювання документів.

3. **Анотація навчальної дисципліни:** Дисципліна відноситься до дисциплін вільного вибору студента спеціалізації «Соціологія соціальних проблем». Соціологія ринку – це галузь соціологічного знання, яка вивчає ринкову економіку як соціальний інститут, закономірності його розвитку та функціонування, ринкові механізми влади та їх вплив у суспільстві, соціальний розвиток суспільства в умовах ринкової економіки. Об'єктом соціології ринку є соціальні процеси ринкової економіки. Предметом соціології ринку є дослідження відносно самостійних, специфічних підсистем суспільного цілого і соціальні механізми регулювання ринкових відносин, особливості поведінки соціальних суб'єктів в умовах ринку. Ринок з точки зору соціології ринку – один із елементів суспільства, який тісно пов'язаний з його соціальною структурою і соціальними процесами. Відповідно, соціологія ринку досліджує економічне життя, розвиток ринкової економіки як соціальний процес, що викликаний активністю соціальних спільнот. Особливий інтерес виявляє вона до взаємодії економічної та соціальної сфер, до взаємовпливу та взаємозбагачення економічних і соціальних процесів. Соціологія ринку зосереджується не на відокремлених явищах, тенденціях в економічному та соціальному бутті та навіть не на їх взаємозв'язку, а на механізмах, що формують ці взаємозв'язки. Не менше цікавить її вплив соціальних механізмів на перебіг та особливості економічних процесів.

4. **Завдання (навчальні цілі):**

- Висвітлити основні етапи становлення та розвитку соціології ринку, які відображають етапи змін та удосконалення даної соціологічної науки.
- Дати висхідні поняття, принципи, напрями та теорії у соціологічному вивченні ринкових відносин.
- Дати початкові знання про ринок як соціальний інститут, його функції та дисфункції, явні та латентні, економічні та соціальні функції.
- Сформувати знання про соціально-економічну структуру ринку, її вплив на соціальні, політичні, правові та інші процеси в суспільстві, а також на ринкову економіку та соціальні аспекти ринкової політики держави у їх взаємодії.

Це спрямовано на формування **компетентностей:**

- фк18. Вміння аналізувати соціально-політичні процеси і формулювати рекомендації щодо їх регулювання.
- фк19. Вміння оцінювати політичні рішення з точки зору соціальних інтересів та очікувань.
- фк20. Здатність оцінювати соціальні наслідки політичних рішень.
- фк21. Здатність здійснювати соціологічне прогнозування політичної поведінки.

5. **Результати навчання за дисципліною:**

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми, методи і технології викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	Знати основні етапи становлення і розвитку соціології ринку та соціально-економічні аспекти наукового пізнання ринкових відносин.	Лекція, семінарське заняття, самостійна робота	Групова та індивідуальна робота на семінарських заняттях, реферат, есе, модульна контрольна робота	15

1.2	Знати статус ринкових відносин як специфічної форми соціально-економічної взаємодії та основні етапи її інституціоналізації.	Лекція, семінарське заняття, самостійна робота	Групова та індивідуальна робота на семінарських заняттях, реферат, есе, модульна контрольна робота	10
1.3	Знати особливості соціально-економічної організації ринку та її продукування.	Лекція, семінарське заняття, самостійна робота	Групова та індивідуальна робота на семінарських заняттях, реферат, есе, модульна контрольна робота	10
2.1	Вміти здійснити реконструкцію етапів формування соціології ринку як галузі соціологічного знання.	Лекція, семінарське заняття, самостійна робота	Групова та індивідуальна робота на семінарських заняттях, модульна контрольна робота	10
2.2	Вміти порівнювати теоретичні моделі розвитку ринку як соціального інституту.	Лекція, семінарське заняття, самостійна робота	Групова та індивідуальна робота на семінарських заняттях, модульна контрольна робота	10
2.3	Вміти використовувати основні емпіричні економіко-соціологічні методи і прийоми вивчення ринкових відносин.	Лекція, семінарське заняття, самостійна робота	Групова та індивідуальна робота на семінарських заняттях, реферат, есе	10
2.4	Вміти кваліфіковано виділяти і аналізувати соціальні проблеми економічної і господарської поведінки людей, узагальнювати проаналізований матеріал і скласти письмовий звіт про виконану роботу.	Семінарське заняття, самостійна робота	Групова та індивідуальна робота на семінарських заняттях, реферат, есе	20
3.1	Обґрунтовувати власний погляд на задачу, спілкуватися з фахівцями з питань, що виникають під час виконання наукової творчої роботи.	Семінарське заняття, самостійна робота	Реферат, есе, презентація	5
3.2	Презентувати, обговорювати та захищати власні погляди в усній і письмовій формах та за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій.	Семінарське заняття, самостійна робота	Групова та індивідуальна робота на семінарських заняттях, реферат, есе, презентація	5
4.1	Продемонструвати здатність до подальшого самостійного вивчення соціальних проблем ринкового господарювання.	Семінарське заняття, самостійна робота	Групова та індивідуальна робота на семінарських заняттях, реферат, есе, презентація	5

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Програмні результати навчання (назва)	Результати навчання дисципліни (код)										
	1.1	1.2	1.3	2.1	2.2	2.3	2.4	3.1	3.2	4.1	
прн24. Аналізувати соціально-політичні процеси, виявляти соціальні напруження та невідповідності програмним цілям політики, формувати рекомендації.	+	+	+							+	
прн25. Встановлювати відповідність політичних рішень соціальним інтересам та очікуванням адресних груп.	+	+	+					+	+		

прн26. Аргументовано передбачати соціальні наслідки політичних рішень.				+	+				+
прн27. Розробляти емпірично обгрунтовані сценарії політичної поведінки, встановлювати умови та ймовірність їх реалізації.				+	+	+			+

7. Схема формування оцінки.

7.1 Форми оцінювання студентів:

- семестрове оцінювання:

1. Групова та індивідуальна робота на семінарських заняттях: РН 1.1, РН 1.2, РН 1.3, РН 2.1, РН 2.2, РН 2.3, РН 2.4, РН 3.2, РН 4.1 – max 45 / min 27 балів.
2. Реферат: РН 1.1, РН 1.2, РН 1.3, РН 2.3, РН 2.4, РН 3.1, РН 3.2, РН 4.1 – max 10 / min 6 балів.
3. Есе: РН 1.1, РН 1.2, РН 1.3, РН 2.3, РН 2.4, РН 3.1, РН 3.2, РН 4.1 – max 15 / min 9 балів.
4. Презентація есе: РН 3.1, РН 3.2, РН 4.1 – max 10 / min 6 балів.
5. Контрольна робота: РН 1.1, РН 1.2, РН 1.3, РН 2.1, РН 2.2 – max 20 / min 12 балів.

- підсумкове оцінювання: залік.

7.2 Організація оцінювання:

1. Групова та індивідуальна робота на семінарських заняттях (теми 1-6) оцінюється за усні відповіді та доповнення по факту проведення, а бали накопичуються протягом семестру.
2. Реферат виконується за графіком, що визначається викладачем.
3. Есе виконується письмово як творча самостійна робота.
4. Презентація есе відбувається під час семінарського заняття за графіком, що визначається викладачем.
5. Контрольна робота виконується письмово на семінарському занятті після тем 1-6.

7.3 Шкала відповідності оцінок

Зараховано / Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекцій та семінарських занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин		
		Лекції	Семінари	Самостійна робота
1.	Соціологія ринку як галузь соціологічного знання.	2	2	10
2.	Ринок як соціальний інститут.	2	2	10
3.	Економічна структура ринку та її вплив на соціальні процеси.	2	2	10
4.	Ринок як фактор суспільних змін. Економічна конкуренція як соціальне явище.	2	2	10
5.	Соціологія грошей та фінансової поведінки в структурі соціології ринку.	-	2	14
6.	Ринкова економіка та ринкова політика держави у їх взаємодії.	2	-	14
	Контрольна робота	-	2	-
	Всього	10	12	68

Загальний обсяг 90 год., у тому числі:

Лекції – 10 год.

Семінари – 12 год.

Самостійна робота – 68 год.

9. Рекомендовані джерела:

Основні:

1. Aspers P. Markets / Patrik Aspers. – John Wiley & Sons, 2013. – 216 p.
2. Beckert J. Beyond the Market: The Social Foundations of Economic Efficiency / Jens Beckert. – Princeton University Press, 2009. – 376 p.
3. Coyle D. Markets, State, and People: Economics for Public Policy / Diane Coyle. – Princeton University Press, 2020. – 376 p.
4. Fligstein N. The Architecture of Markets: An Economic Sociology of Twenty-First-Century Capitalist Societies / Neil Fligstein. – Princeton University Press, 2018. – 274 p.
5. Glauser A. The Sociology of Arts and Markets: New Developments and Persistent Patterns / Andrea Glauser, Patricia Holder, Thomas Mazzurana, Olivier Moeschler, Valérie Rolle, Franz Schultheis. – Springer International Publishing, 2020. – 431 p.
6. Gronow J. Deciphering Markets and Money: A Sociological Analysis of Economic Institutions / Jukka Gronow. – Helsinki University Press, 2020. – 203 p.
7. Slater D. Market Society: Markets and Modern Social Theory / Don Slater, Fran Tonkiss. – Wiley, 2001. – 240 p.
8. Trigilia C. Economic Sociology: State, Market, and Society in Modern Capitalism / Carlo Trigilia. – John Wiley & Sons, 2008. – 298 p.
9. Varieties of Capitalism: The Institutional Foundations of Comparative Advantage / Eds.: Peter A. Hall, David Soskice. – OUP Oxford, 2001. – 556 p.

Додаткові:

10. Beckert J. The Architecture of Illegal Markets: Towards an Economic Sociology of Illegality in the Economy / Jens Beckert, Matias Dewey. – Oxford University Press, 2017. – 315 p.
11. Deutschmann C. Disembedded Markets: Economic Theology and Global Capitalism / Christoph Deutschmann. – Routledge, 2019. – 158 p.
12. Ebner A. The Institutions of the Market: Organizations, Social Systems, and Governance / Alexander Ebner, Nikolaus Beck. – OUP Oxford, 2008. – 412 p.
13. Padgett J.F. The Emergence of Organizations and Markets / John F. Padgett. – Princeton University Press, 2012. – 583 p.

14. Rauch J.E. Networks and Markets / James E. Rauch, Alexandra Casella. – Russell Sage Foundation, 2001. – 276 p.
15. Wherry F.F. The Culture of Markets / Frederick F. Wherry. – Polity, 2012. – 158 p.
16. White H.C. Markets from Networks: Socioeconomic Models of Production / Harrison C. White. – Princeton University Press, 2018. – 389 p.
17. Zafirovski M. Market and Society: Two Theoretical Frameworks / Milan Zafirovski. – Praeger, 2003. – 399 p.